

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

31 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte – Petru Ursache,

judecătorii – Constantin Alerguș, Vladimir Timofti,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de inculpatul Moraru Iurie și avocatul acestuia Guțcal Rodica, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2016, în cauza penală în privința lui

Moraru Iurie Xxx,

născut la xxx, originar din or. xxx, domiciliat în mun. xxx, str. xxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 15 ianuarie 2016 - până la 01 septembrie 2016 (instanța de fond);*
- 2. de la 28 septembrie 2016 - până la 29 noiembrie 2016 (instanța de apel);*
- 3. de la 10 februarie 2017 - până la 31 mai 2017 (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Râșcani, mun. Chișinău, din 01 septembrie 2016, pronunțată în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, Moraru Iurie a fost condamnat în baza art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal, cu aplicarea art. 79 Cod penal, la amendă în mărime de 500 unități convenționale, echivalentul a 10000 lei.

Acțiunea civilă înaintată de către Xxx a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Moraru Iurie este învinuit de faptul că la 22 octombrie 2015, în jurul orei 08³⁰, aflându-se pe str. xxx, din mun. xxx, în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite de exercitare a unui drept presupus, invocând existența unor datorii pe care le avea față de el soțul părții vătămate, samavolnic a deposedat-o pe xxx de automobilul de model "xxx" cu n/î xxx, în valoare de xxx lei, cauzând părții vătămate o daună materială în proporții deosebit de mari.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea acesteia și condamnarea lui Moraru I. în baza art. 352 alin.(3) lit.d) Cod penal, la 4 ani închisoare, iar în temeiul art.90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite să fie suspendată condiționat pe un termen de 3 ani.

În argumentarea apelului a indicat că instanța stabilindu-i inculpatului pedeapsa mai blândă decât cea prevăzută de lege, cu aplicarea art. 79 CP, a ținut cont doar de circumstanțele atenuante, prevăzute de art. 76 Cod penal, fără a invoca vre-o circumstanță excepțională, precum și nu s-a luat în considerare faptul că Moraru I. este învinuit de comiterea unei infracțiuni grave, iar la faza de urmărire penală și judecare a cauzei inițial nu și-a recunoscut vina și nu a recuperat prejudiciul moral cauzat părții vătămate. Astfel, pedeapsa aplicată nu își va atinge scopul de corectare și reeducare a persoanei, nu va fi restabilită echitatea socială, tulburată prin acțiunile inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2016, a fost admis din alte motive, inclusiv din oficiu apelul procurorului, casată sentința contestată și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Moraru Iurie a fost condamnat în baza art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal la 3 închisoare, iar în temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită a fost suspendată condiționat, cu fixarea termenului de probațiune de 1 an. În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

5. Instanța de apel în decizia adoptată a constatat fapta și circumstanțele comiterii de către Moraru Iurie a infracțiunii prevăzute de art. 352 alin.(3) lit. d) Cod penal - *samavolnicia, adică exercitarea unui drept presupus în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite, dacă s-au cauzat daune în proporții deosebit de mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege a persoanelor fizice soldate cu daune în proporții deosebit de mari.*

Instanța a menționat că obiectul infracțiunii de samavolnicie îl constituie ordinea de realizare de către persoanele fizice și juridice a drepturilor și intereselor ce le aparțin și care sunt prevăzute de lege.

Latura obiectivă a infracțiunii nominalizate cuprinde: - făptuitorul trebuie să dispună, ori lui să-i aparțină un drept prevăzut de lege, sau el să presupună că are asemenea drept; - să acționeze în mod arbitrar, cu încălcarea ordinii stabilite de realizare a acestui drept.

Latura subiectivă a infracțiunii date se caracterizează prin intenție. Făptuitorul își dă seama că, exercită un drept legitim sau presupus în mod arbitrar, prin încălcarea ordinii stabilite prevede că prin acțiunile sale provoacă o daună în proporții deosebit de mari, dorește sau admite în mod conștient survenirea acesteia.

Astfel s-a stabilit cu certitudine faptul că, Moraru I. în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite de exercitare a unui drept presupus, invocând existența unor datorii pe care le avea față de el soțul părții vătămate, samavolnic a deposedat-o pe xxx de automobilul de model xxx cu n/î xxx la prețul de xxx lei, cauzând părții vătămate o daună materială, în proporții deosebit de mari.

Având în vedere circumstanțele constatate, instanța de apel a conchis că potrivit art. 75 Cod penal, individualizarea judiciară a pedepsei este realizată de către instanța de judecată și constă în stabilirea și aplicarea pedepsei prevăzute de sancțiune, pentru infracțiunea săvârșită, în funcție de gravitatea infracțiunii săvârșite, de personalitatea infractorului, împrejurările concrete în care s-a comis infracțiunea.

Prin urmare, instanța a reținut că Moraru I. a comis o infracțiune gravă, a recunoscut vina în cele comise, însă ținând cont că antecedentele penale sunt stinse, considerând că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă doar cu stabilirea pedepsei închisorii, cu aplicarea art. 90 Cod penal, pedeapsă care o consideră legală și echitabilă, proporțională în raport cu circumstanțele cauzei, ce va influența la comportamentul inculpatului și va asigura scopurile pedepsei penale.

La fel, a conchis că sentința în latura civilă este legală, menționând că prejudiciul material cauzat prin comiterea infracțiunii i-a fost recuperat părții vătămate de către inculpat, automobilul a fost transmis organului de poliție în ziua imediat următoare săvârșirii infracțiunii și ulterior restituit părții vătămate, iar cheile de la automobil și documentele pe automobil au fost transmise benevol inculpatului de către partea vătămată, ceea ce denotă lipsa cărorva suferințe psihice.

Referitor la prejudiciul moral aceste se exteriorizează prin următoarele: suferințe fizice ale victimei, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranței în viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice, ceea ce în speță lipsesc, din care motiv acțiunea civilă în latura dată a fost respinsă, ca neîntemeiată.

6. Împotriva deciziei nominalizate au declarat recurs ordinar inculpatul și avocatul acestuia Guțcal Rodica, care invocând prevederile art. 427 alin.(1) pct.6) CPP, solicită, casarea acesteia cu menținerea sentinței.

În argumentarea recursului, recurenții au indicat că instanța de fond la stabilirea pedepsei a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, motivul acesteia, persoana inculpatului, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Astfel, prima instanță a stabilit circumstanțe atenuante ca recunoașterea vinovăției și căința sinceră, repararea pagubei cauzate prin săvârșirea infracțiunii, inculpatul restituind benevol automobilul, lipsa antecedentelor penale, precum și existența a două persoane la întreținere și anume părinții pensionari.

Respectiv, instanța de fond corect și legal a ajuns la concluzia că reeducarea și corectarea lui Moraru I. este posibilă cu aplicarea pedepsei sub formă de amendă, luând în considerare faptul că ultimul are la întreținere fiul student și părinții pensionari.

Prin urmare, s-a considerat că aplicarea unei pedepse cu închisoare ar fi disproporțională în raport cu fapta comisă de inculpat, or, circumstanțele cauzei enunțate sau circumstanțe atenuante indică asupra lipsei pericolului social în persoana inculpatului, ultimul autodenunțându-se organelor de poliție, iar în cadrul examinării cauzei în instanța de judecată a înaintat o cerere de examinare a cauzei penale în ordinea art. 364¹ CPP, prin urmare aplicarea unei pedepse de altă categorie și anume amenda, prin prisma art. 79 Cod penal va atinge scopul pedepsei penale, prevăzut la art. 61 alin.(2) CP.

Totodată, consideră că instanța de apel greșit a concluzionat în decizia contestată că Moraru I. are antecedente penale stinse, deoarece în revendicare nr. 246 DI EU a MAI (f.d.44), este indicat că dosarul penal nr. 2012022124 este clasat la 01.11.2012 de către Procuratura sect. Rîșcani, conform art. 55 CP, cu aplicarea amenzii administrative, iar pct.2) nu conține informația privind pornirea dosarului penal.

Astfel, pedeapsa aplicată de către instanța de apel este prea aspră, din care motiv urmează a fi casată.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de către avocat și inculpat, considerându-l inadmisibil, ca

fiind vădit neîntemeiat, deoarece recurenții își exprimă dezacordul cu mărimea și categoria pedepsei aplicate, solicitând menținerea sentinței, prin care inculpatul a fost condamnat la amendă, însă instanța de apel corect a stabilit pedeapsa inculpatului, ținând cont de prevederile art. 6, 7, 61,75, 76-77, cu aplicarea art. 90 Cod penal.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal dispune inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit textului recursului, recurenții invocă temei de casare a hotărârii contestate art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, însă aceștia critică hotărârea atacată în latura stabilirii pedepsei, *solicitând menținerea sentinței în partea respectivă și anume aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal*, astfel se întrevide temeiul pentru recurs prevăzut de pct. 10) al normei nominalizate - *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*.

Conform dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.

Colegiul conchide că, motivele invocate de recurenți nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorii de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

Analizând recursul declarat instanța de recurs constată, că autorii sunt de acord cu starea de fapt stabilită de către instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor în baza căruia Moraru I. a fost condamnat, criticând hotărârea contestată doar în partea stabilirii pedepsei, considerând-o prea aspră, solicitând menținerea sentinței, prin care inculpatul a fost condamnat cu aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal, fiindu-i stabilită amenda în mărime de 500 unități convenționale.

Colegiul consideră, că în mod just instanța de apel a casat sentința primei instanțe, concluzionând că la soluționarea chestiunii cu privire la pedeapsa inculpatului, instanța de fond inechitabil a stabilit categoria și măsura de pedeapsă, relevând în cuprinsul deciziei circumstanțele cauzei, și anume gradul prejudiciabil al faptelor comise, persoana celui vinovat,

circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, examinarea cauzei în ordinea procedurii prevăzute de art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, corect menționând că atingerea scopului pedepsei se v-a asigura prin stabilirea acesteia sub formă de închisoare, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Pedeapsa penală, potrivit art. 61 Cod penal, este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, care are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea acestuia, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Or, ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului.

Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizată în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare. Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Colegiul menționează că, reieșind din criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute la art. 75 Cod penal, instanța de judecată îi stabilește persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în articolul corespunzător din partea specială a Codului penal și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia.

Din decizia instanței de apel se constată că, la stabilirea pedepsei, instanța de judecată a ținut cont de scopul și criteriile de individualizare a acesteia, prevăzute de art. 7, 61 și 75 Cod penal.

Colegiul reiterează faptul că, în speță, judecarea cauzei penale a avut loc în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în conformitate și cu respectarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, iar inculpatul potrivit alin. (8) al aceleiași norme a beneficiat de reducere a limitelor de pedeapsă.

Sanțiunea art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal, în baza căruia Moraru Iurie a fost condamnat, prevede pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen „de la 3 la 7 ani”.

Astfel, lui Moraru I. i-a fost stabilită pedeapsa în baza art. 352 alin.(3) lit. d) Cod penal de 3 ani închisoare, iar în temeiul art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe un termen de probațiune de 1 an.

Cât privește argumentul recurențelor că în privința lui Moraru I. urmează a fi menținută sentința instanței de fond potrivit căreia inculpatului i-a fost aplicată o pedeapsă mai blândă decât cea prevăzută de lege, potrivit art. 79 Cod penal, nu poate fi reținut, deoarece la judecarea cauzei careva circumstanțe excepționale instanța de apel nu a constatat, iar recunoașterea vinei care atrage incidența procedurii simplificate, nu poate valorifica ca o circumstanță atenuantă judiciară, deoarece ar însemna că aceleași situații de drept să i se acorde o dublă valență juridică.

Concomitent, instanța de recurs atestă că aplicarea art. 79 Cod penal, este un mijloc acordat instanței de judecată pentru o individualizare maximă a pedepsei penale, reținându-se cumulul de circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii.

În spiritul acestei norme penale, se înțelege că trebuie să existe ori în împrejurările în care s-a derulat fapta infracțională, ori în datele privind persoana infractorului, circumstanțe, împrejurări, particularități, situații sau stări de lucruri, care constituie excepție de la starea obișnuită a lor, ori a persoanei inculpatului.

Astfel, instanța de apel studiind în deplină măsură și obiectiv toate circumstanțele și datele care caracterizează persoana inculpatului, nu a stabilit careva circumstanțe, ce ar fi constituit excepție de la starea obișnuită a lor, ori a persoanei inculpatului, adică unele excepționale, ce ar fi permis instanței de a menține soluția instanței de fond.

Referitor la motivul indicat de autorii recursului că instanța de apel greșit a concluzionat în decizie că „*Moraru Iurie are antecedente penale stinse*”, fără a lua în considerație faptul că în revendicare este indicat că dosarul penal nr. 2012022124 este clasat la 01.11.2012 de către Procuratura sect. Rîșcani conform art. 55 Cod penal, cu aplicarea amenzii administrate, care a fost achitată, astfel nu se conține informația privind pornirea cauzei penale, instanța de recurs menționează că instanța de apel incorect a indicat în decizie mențiunile date, astfel greșeala din decizie fiind o eroare materială care poate

fi corectată conform prevederilor art. 249 Cod de procedură penală de către instanța care a comis-o, și nici într-un mod nu influențează soluția deciziei contestate.

Mai mult, Colegiul reține, că nu poate fi neglijat faptul că inculpatul nu este la prima abatere de la lege, anterior în privința acestuia fiind intentată o cauză penală, care a fost încetată, cu liberarea de răspundere penală și supus răspunderii contravenționale potrivit art. 55 Cod penal, circumstanță, care, în viziunea instanței de recurs, îl caracterizează pe inculpat.

Prin urmare, pedeapsa aplicată lui Moraru I. de către instanța de apel este stabilită și individualizată corespunzător gravității faptei, în raport cu pericolul social, atitudinea inculpatului față de cele comise, în așa fel încât acesta să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare, iar aplicarea unei pedepse mai blânde decât cea prevăzută de lege, poate încuraja pe viitor săvârșirea altor infracțiuni.

În temeiul celor expuse, instanța de recurs nu constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea hotărârii atacate sub aspectele invocate, dispunând inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpatul Moraru Iurie și avocatul acestuia Guțcal Rodica, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2016, în cauza penală în privința lui *Moraru Iurie*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 29 iunie 2017.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti